

Képes vagyok

2008. augusztus

www.gyergyoremete.ro

Előképek

70 éves kortársalálkozó
Sportkép
Rendőrségi felhívás
2. oldal

A csercsés gyapjúpedőről
A kicsibükki kápolna
története
3. oldal

A kokozja (fekete áfonya)
begyűjtése és felhasználása
A VMKSZ értesítője
4-5. oldal

A Szent Ferenc Alapítvány csoportfoglalkozása
Honismereti tábor
6. oldal

Ének-zene tábor
Ravatalozó-szentelés
Kicsibükki búcsú
7-8. oldal

Mentsük meg
a Duna-Deltát hegyen
és tengeren
9. oldal

Anyakönyv
Tudja-e, hogy...
Remetei nevek eredete
10. oldal

II. Csutakfalvi-Svájci Nap

A Gyergyóremetei Falunapok megszervezése már természetesen hangzik mindenki számára, hiszen minden réteget és falurészt megmozgat. A kilenc évet megért rendezvénysorozatnak azonban született egy kisöccse, amely a Csutakfalvi-Svájci Nap nevet kapta és idén töltötte a két évet. A tavaly csak hittük, hogy szükség van egy ilyen rendezvény életre hívására, de most már tudjuk és érezzük is, hogy így van. Ezt igazolja az a tény, hogy második alkalommal közel kétszer annyi résztvevőt számlálhattunk, mint egy évvel ezelőtt.

Bátran megállapíthatjuk, hogy gyorsan és önállóan fejlődik ez az esemény. Ennek a fejlődésnek a fő felülvizsgálója az Avully-Remete Alapítvány, de meg kell említeni azokat a kívülálló személyeket is, akik bekapcsolódnak a szervezésbe.

A csutakfalviak magukénak érzik ezt az ünnepet, de nem akarják kisajátítani, mert ez a nap is Gyergyóremete lakosaiért van.

Idén a Csutakfalvi-Svájci Napot az égiek is kegyükbe vették, hiszen az időjárás kedvezett a szabadtéri programoknak.

A megnyitó keretében Vital Dorsaz, az Avully-ak képviselőjeként üdvözölt minden jelenlévőt. Kihangsúlyozta, hogy ez a ház a csutakfalvi közösségé. A közeljövőben tervezik a ház felújítását és a különböző rendezvényekre való alkalmasságát. Arra biztatott mindenkit, hogy ezután is töltsék meg élettel, hogy közösségi házként otthont adhasson a különböző tevékenységeknek, rendezvényeknek.

A megnyitó beszédek után Albert Olga, marosvásárhelyi amatőr művésznő látványos képkiallításán vehettünk részt. Amint Laczkó-Szentmiklósi Endre iskolaigazgató is kiemelte ez a préselt virágszirmokból összeállított képkompozíciók kiállítása egyedülálló Csutakfalván és reméli, hogy sok hasonlóban lesz részünk. A helyi néptáncosok fellépése nyitotta meg a szabadtéri programokat, majd ezt követte a dévai Szent Ferenc Alapítvány által megkötött gyerekcsoport műsora. Ez idő alatt a bográcsokban már készültek a finomabbnál-finomabb falatok. (Folyt. a.o.)

Portik-Bakai Ádám

70 éves kortárstalálkozó

Augusztus 10-én mély lélegzetvétellel gondoltunk az elszaladt 70 esztendőnkre. Örömmel állapítottam meg, hogy az életben lévő, falunkban és távol lakó 70 éves kortársak elég szép számban jelentek meg a találkozón.

Az első nagy találkozásunk 1978-ban volt, az akkori helyi kultúrotthonban, ahová a 263 negyven éves kortársból 118-an jöttek el. A második találkozónkat 1988-ban szerveztük és akkor is, ugyan 10 évvel öregebbekként, de jó értelemben, boldogan és vidáman jöttünk el, de sajnos már csak 98-an örvendhettünk egymásnak. A harmadik, azaz a 60 éves találkozóra 78-an jöttek el helyiek és távoliak.

1938-ban születünk a világra, és elhagyva boldog gyermekkori éveinket, sok fájdalom, megpróbáltatás, szorongás és bánat kísérté végig eddigi életünket. Voltak szürke, egyhangú napjaink, egyik problémától a másikig sodródtunk. Sokan megízleltük a sors idegen kenyerét, osztoztunk embertársaink szomorúságában, örömeiben és ezáltal váltunk bölcsőbbé.

Örömmel nyugtázom, hogy kiálltuk a 70 év megpróbáltatásait. A 263 megszületett kortársból 83-an haltak meg és a mostani találkozón 40-en álltunk a csoportképre.

Valamikor fiatal korunkban sokat énekeltük a *Temet árnyékában, Kimegyek a temet be ...* és így folytathatnám. Most lehajtott felel, meghatódottan álltunk a temet árnyékában, hiszen a kortársaink közül sokan hiányoznak, lakhelyet változtattak: a csendes temetést. Szomorúság elsősorban a család számára és számunkra is. Mi is elhelyeztük az elhunyt kortársaink számára a búcsú virágot, megemlékezve azokról, akikkel nemrég még együtt daloltunk, nevettünk, táncoltunk.

Az évek múlásával, öregedő napjaink lassan nekünk is csendesebbek lettek és lesznek, de a mosoly és a szeretet kell érkezőjén bennünk, hogy tudjuk elviselni a meggyengült egészségi állapotunkat. Sorsunkat elfogadva megtanultuk, hogy küzdelmeink lassan a végéhez érnek, míg az égiek nem üzennek: *Elég! Megállj!*

Az özvegyeknek vigasztalást, a betegeknek gyógyulást, a munkabíróknak, egészségesegeknek további kitartást feltett szándékuk eléréséhez.

Külön köszönet Molnár Vincének a találkozó megszervezéséért! ISTENEM, HÁLA NEKED!

Csортán Anna -Katalin kortárs

SPORTKÉP

KÉZILABDA TÁBOR

Immár második éve kerül megszervezésre a Fráter György Iskola keretében az V -VIII. osztályos fiúk és a VI-os lányok számára a kézilabda tábor. Célja megnyújtani a felkészülést a megyei bajnokságra, mivel a célkitűzésünk a megyei bajnokság megnyerése és az országos bajnokságon való részvétel.

A nyári felkészülésen 75 tanuló vesz részt, négy korosztályban. Öröndetes, hogy a júniusi iskolazárás alkalmával minden tanuló a megbeszélte időpontban pontosan jelentkezett és részt vesz a kéthetes képzésben.

Mincsor Béla edz

Tisztelt polgárok!

Az elmúlt évek eseményei azt jelzik, hogy a nyári mez gazdasági idény során a földtulajdonosok legelő- és tarlóégetéseket végeznek, figyelmen kívül hagyva ezzel azt, hogy a tüzes eseteket idéznek elő. Ennek további következménye, hogy jelentős anyagi károkat okozhatnak, valamint a helyi közúti és vasúti közlekedés akadályozásához vezetnek.

A fentiek értelmében, hivatali kötelességeinknek eleget téve, felhívjuk figyelmüket, hogy ilyen gyújtogatások esetén eljárási intézkedéseket eszközölünk, és az érvényben lévő törvénykezések megszegéséért felelős személyeket megbüntetjük vagy büntető eljárást indítunk ellenük.

Hu anu Viorel helyi rendőrpáncsnok

A remetei csercsés gyapjúlepedő

Ha felidézünk a még létező emlékeinket a férjhez menő lányok staféringjának egyes darabjairól, akkor elsőként kell beszélnünk a gyapjúlepedőkről, melyek talán a legértékesebb darabjai voltak az ágyneműnek. Mivel a székelyfalusi házaknál nem volt divatos a paplan, így néhány esetben a takarózó dunyha és főleg a gyapjúlepedő jelentett a legjobb, legmelegebb takarózót.

Néhány gondolat az elkészítéséről. A gyapjút kézi fésűvel, vagy vízfűrészel megfésülték és nagyon lazán, alig pergetve ujjnyi vastagra fonták. Ez volt a szövéskor az öltés, vagy ontok. Felvetették a melyéknek, a nagyon régi időkben kender fonalat használtak, később pedig vékonyra font és félig sűrített gyapjúfonalat. Négyesen vetették az osztóvátán (négy nyisttel szőtték) és az öltést közepesen verték rá, hogy ne feszüljön sehol a gyapjú vagy a fonal, de a szőtt anyag elég vastag legyen. Ezt a megszőtt anyagot 3 vagy 4 szélben varrták össze és jó erősen kender vagy gyapjúfonallal beszegték alul és felül. Az anyag szövése csíkos volt. Ha a csíkok nem haladták meg a 10-15 cm-t, akkor csíkosnak nevezték, ha 20-30 cm szélesek voltak a csíkok, akkor kistáblás, ha fél métereseek, akkor nagytáblás, vagy kockás volt. A széleket úgy rakták össze, hogy a fehér mellé szürke, a szürke mellé fehér kerüljön. Később elkezdték színezni az egyszínűt, gyakrabban a tiszta szürke takarózókat. Mikor elkészült a jó nagyra megvarrt gyapjúlepedő következett a díszítés, vagy csercsézés. Behúzták az anyagba a 25-30 darab piros csercsének való vastag fonalat, ezt természetes festékkel festették és a színén jó erősen meghurkolták,

megsírították és kihegyezték. Sokszor már szövésnél belerakták a csercsét, de ekkor figyelmesek kellett legyenek a megvarrásnál. Ezután a lepedőket mosatóba vitték és annak megfelelően, hogy mennyire akarják összeveretni, napokig mosatták, természetesen úgy, hogy a melyék sehol se látszódjon.

A lányok rendszerint két, de a gazdagabbak 3-4 gyapjúlepedőt vittek férjhez. Szépek a mostani felszedett mintás gyapjútakarók, fotelterítők, kocsikulcsos terítők. Egyes remetei ügyes asszonykezek ezeket is el tudják készíteni, de az eredeti a „remetei csercsés”.

Próbálják meg, szíjék meg és gondoljanak el deinkre. Szép álmokat a csercsés gyapjúlepedők alatt.

Füstös Rozália

Ezt a lepedőt Petré Amália szította, a Nagy Anikó tulajdona.

A kicsibükki kápolna története

A 4 éves magyar uralom alatt egyre erősödött a tanyai élet. Egyre többen építkeztek az erdőalján mintegy 11-12 kilométer távolságra a falutól. Szép lankás, dombos kaszálók és szántók, lefutó patakok az erdő alatt csak úgy hívogatták az arra járókat. A szántóvető ember, az állatait szerető gazda szívesen lakott a birtokán, ahol kézügyben van az erdő, mező, berek lakásától nem messze csobog a friss víz, havasi patak, hol szomját olthatja ember és állat egyaránt. Így egyre többen telepedtek le birtokaikra az erdőalján.

Kicsibükki lakóit a Jóisten gyermekekkel is megáldotta, úgyhogy a háború utáni időkben az ott lakó 58 családnál mintegy 38 iskolás gyermek volt. Ezek nagyrésze bent Remetére a rokonoknál lakott és járt iskolába, de 2/3-ának nem volt iskolája.

Istenben boldogult plébános Pál Elek az egyháztanács és a hívek közös akaratából született a döntés, hogy iskola-kápolnát építsenek a településnek. Tervüket a polgári hatóságok is támogatták és engedélyezték.

1945/46 sz. egyháztanácsi jegyzőkönyv értesítése szerint megvásárolták a kápolna és a temető helyét. A kápolna alapjához a hívek hordták össze. A plébános az egyházközségi alaptól vásárolta meg a martonkai Mélik-

tanya csőrös-istállóját, gondoskodott a földelanyagról és a cserépről. Fölépítését néhai Sándor Antalra bízta. Mindez történt 1945-ben, mikor Pál Elek volt a plébános, Borbély Mihály megyebíró, László József almegyebíró, a kántor pedig id. Borbáth József.

Négy lési határozat alapján katolikus iskolát indítanak, a tantervek alkalmazását az egyháztanács-iskolaszék intézi egyházi felügyelet alatt és I-VII. osztályos iskola működött. Ezt a tervet a tanfelügyeleti segítség jótárgyáta. A kápolna-iskola 1945. XI. 21-re készült el. Pál Elek plébános a település nevét Szent István falvára szeretne volna változtatni, a kápolnát Szent István király pártfogásába ajánlva megáldotta. Az iskolához Tóth Antalt nevezték ki tanítóknak.

A plébánosnak szép elképzelései voltak a településsel kapcsolatban, de az álmok nem váltak valóra. A háború után kialakult kormányzatnak más elképzelései voltak a tanyai világról. Megrajzolták a falu terjeszkedési vonalait és próbálták felszabadítani a terméket tenni a földet. Így nem lehetett építkezni a tanyai vidéken. Még a javításokra sem adtak engedélyt, az utakat nem javították, villanyhálózatot nem építettek, elfordult, hogy petróleum sem volt, ivóvizük a patakból származott és a patakhoz közeli nyájak vegyszeres fűrésztésével azt is beszennyezték. Földjeiket a TSZ-be ölelték. (Folytatás a következő lapszámban)

Orbán László

Folyt. 1. oldal

II. CSUTAKFALVI-SVÁJCI NAP

A helyi citerazenekar el tt két egyéni fellép nek is tapsolhatott a közönség. Nagy Boróka népdalokat énekelt és Kozma Andor szintetizátoron mutatta be tudását. A nap további részében fiatalok egy csoportja gitározott illetve énekelt.

A délután folyamán különböző gyerekjátékok zajlottak és nem maradt el az él műzika sem, amely az asztalok-

nál ül vendégeket szórakoztatta. A nap zárásaként szabadtéri táncházon vehettek részt a táncolni vágyók, majd a tábor z meggyújtásával hivatalosan véget ért a II. Csutakfalvi Svájci Nap.

Köszönjük mindenkinek a közrem ködését. Külön dícséret Vital Dorsaz úrnak és a svájci küldöttség többi tagjának ezért a szép napért.

Reméljük, hogy 2009 is legalább ilyen szép és sikeres rendezvényr l számolhatunk be.

Portik-Bakai Ádám

A kokozja begy jtése és felhasználása

A fekete áfonya /latinul *Vaccinium myrtillus/* népies nevén **kokozja** neve községünk lakói el tt nagyon ismer sen hangzik . Talán mindenki gyermekkorára gondol, amikor el ször ment kokozját szedni, hiszen ez egy örök életre tartó, élményszámba men kirándulásnak is számított, amelyre feln tt korban is szívesen visszaemlékezünk.

A kokozját vidékünk lakói nagy el szeretettel gy jtik és fogyasztják jellegzetes, közkedvelt íze miatt, amelynek gyümölcsét az Erdészeti Hivatal hosszú éveken keresztül begy jtötte, jelent s anyagi bevételt biztosítva ezáltal községünk lakói közül sokaknak, akik a begy jtést végezték.

A fekete áfonya 20-40 cm magas cserje, Észak-Európából származik. Az erdélyi havasok jellegzetes gyümölcs, amely községünk hegyes területein is nagy mennyiségben megterem, így els sorban Hegyes, Katalina, Újerd , Martonka erdei legel s részein, de kisebb csoportokban Havasibükk, Kelenck , Bakta, Juharos és más helyeken, ahol az erd szélén, lankásokon terem és a sekély, savanyú erdei talajt kedveli.

Alacsony növés , gazdagon elágazó cserje, levelei tojásdad alakúak, kihegyezettek. Az érett bogycók gömb alakúak és fekete-kék hamvas szín ek. Nálunk a fekete áfonya májustól-júniusig virágzik, bogycótermése július végén és augusztusban érik be. Az érési id szakban nagyon sokan felkeresik a kokozást értékes gyümölcs miatt, amelyet els sorban házi fogyasztásra használnak.

Leveléb l, szárából készült tea jó szél és vizelethajtó, megszünteti a bélrendszer hurutos megbetegedéseit. Segít a vese és a hólyagbántalmak esetén is.

Terméséb l lekvárt f zhetünk, amely a sütemények közkedvelt ízesít je és tölteléke, ned jéb l ízletes bort és szörpöt is készíthetünk.

Községünkben nagyon sok család-

nál készítenek „gyógypalinkát”, amely nemcsak szájüregi, fogínygyulladás vagy gyomorgörcsök esetén fogyasztható, hanem jó étvágygerjeszt ként is asztalra kerül, amikor kedves vendégeinket, jóbarátainkat kínáljuk meg ezzel a helyi különlegességnek számító itallal.

A legújabb kutatások szerint a fekete áfonya ér sít a véreket, de segít meg rizni a szem hajszalereinek rugalmasságát, er sít a látást. Érdekességként említem, hogy a második világháború idején a brit pilóták éjszakai bevetések el tt fogyasztották a fekete áfonyát vagy az abból készült lekvárt.

Mindezen jótékony hatásait figyelembe véve az elkövetkezend id -szakra jó lenne nagyobb gondot fordítani ezen a nagyon értékes vadon term erdei gyümölcs helyi szinten történ begy jtésére és értékesítésére. Reméljük erre a helyi önkormányzat is jobban ráfigyel, hiszen a kokozzaterm terület nagy része községi tulajdont képez területen fekszik és az erdei úthálózat megjavításával sokkal jobban meglehet közelíteni a kokozjást.

Sajnos az utóbbi id ben a kokozja term területeket nagy csoportban érkező környékbeli, állandó foglalkozás nélküli személyek lepik el, akiket olcsó áron felvásárolják a szintén idegenb l érkező felvásárlók és ezért községünk lakóinak egyre kevesebb jut bel le, nem beszélve arról, hogy ezek az idegen begy jt személyek felel tlenek, rongálják a környezetet és rengeteg szemetet hagynak ideiglenes táborhelyeiken.

Bízunk abban, hogy erre a jelenségre jobban odafigyelnek az elkövetkező években a helyi illetékes hatóságok képvisel i, községünk természetbarátai és közösen megoldást találnak arra, hogy a remetei hegyekben term értékes kokozját els sorban remeteiek értékesítsék.

Román Bálint

Községi jegyz és természetbarát

A Volt Munkaszolgálatos Katonák Szövetségének tájékoztatója

A Volt Munkaszolgálatos Katonák Szövetsége, mint érdekvédelmi szervezet, tevékenységét tagjai érdekében fejti ki.

Ezt a célt szolgálja azon beadványunk, amelyben kértük, hogy azon Romániában él volt munkaszolgálatos katonák számára, akik a Hadügyi Minisztérium keretében a vasút, közutak, hidak, repül terek építésénél teljesítettek kötelező katonai szolgálatukat, a Parlament, a Kormány ismerje el ezt a tevékenységet és részesüljenek a 309/2002-es Törvény által biztosított kárpótlásban.

Képvisel inken keresztül három esetben terjesztettük be a Parlament két házához ez irányú kérésünket, melyet elutasítottak. Az utóbbit 2007 szeptemberében.

Szövetségünk Vezet Tanácsa 2007 decemberében beadvánnyal fordult a nemzetközi Emberjogi Bírósághoz Strasbourgba, ahol a 46.983/2007 szám alatt van bejegyezve. Ezen beadványunkban kértük a bíróságot, hogy jogos kérésünk alapján gyakoroljon hatást a Román Kormányra, hogy a fent említett személyek számára is kiteljesítsék a törvény el írásait. Ugyan ebben a beadványunkban rámutattunk arra a tényre is, hogy csak itt Romániában ilyen alacsony a pénzbeli kárpótlás és kértük a megemelését.

2008. április 1-én keltezett levelében a Bíróság közölte a kérésünk jogosságának az elismerését és arról biztosított, hogy a lehet ségekhez mérten tárgyalni fogja beadványunkat. A határozatról írásban értesíteni fognak.

A kárpótlás mennyisége kapcsán beadvánnyal fordultunk a Munkaügyi Miniszterhez, vázolva a fenti hátrányos helyzetet. Kértük a pénzbeli juttatás 90%-os megemelését.

Az eredményekr l id ben fogjuk értesíteni a tagságot.

Szükséges megemlíteni, hogy a tagsági díj évente változatlan: férfiaknak 6 lej/év, nőknek 3 lej/év.

A Vezet Tanács nevében
Buzogány Dénes elnök és
Nagy-Menyhárt István helyi megbízott

„Ez volt a kalandom a nyáron!”

A nyár elején nem vakációzott a Szent Ferenc Alapítvány által m ködtetett csoport. A két hónap alatt hétköznaponként 10 órától közel 30 gyerek számára kézm ves tábor vezettek György-Mózes Renáta és Ferencz Ágnes nevel k a Szt. Anna Szociális Központban. A foglalkozásokról néhány résztvev írásos élménybeszámolója ad ízelít t.

„Azért szeretem ezt a tábort, mert gyöngyöt f zünk, varrunk, bogozunk, gipszet öntünk és festünk, játszunk, énekelünk, verset tanulunk.” (Bakos Melinda) „Azt szeretem benne, hogy sokat varrunk. A rossz az benne, hogy minden reggel írással kezdjük a napot. De azt el lehet viselni. Készítettünk még képeslapot, gipszb l arcokat.” (Brassai Erika) „A foglalkozásokat Ági néni és Renáta néni tartják. Nagyon kedvesek és azok is, akik ide járnak” (Ilyés Andrea). „Az is jó, hogy kaptunk ételt és cukorkát.” (Szász Zsófia) A gyerekek lelkesedése a vakációs hangulat ellenére sem lankadt, sokan hozták magukkal kistestvérüket is. „Napról-napra többen jönnek és minél többen vagyunk, annál érdekesebb.” (Nagy Melinda).

Az elkészített munkákból a falunapokon kiállítással egybekö-

Készül dés a csutakfalvi vásárra. Az utolsó simításokba Ági néni besegít.

tött vásárt szerveztek. „A falunapokra is nagy buzgósággal készültünk, nagyon jól telt. Senkinek nem lehet kifogása.” (Pál Hortenzia) „Sok mindent csináltunk, hogy eladjuk: karköt ket, gy r t, nyakláncot. Így gy jtünk pénzt és elmegyünk kirándulni.” (Ivácson Imelda) „Nagy szeretettel és vidámsággal készítettünk mindent!” (Balázs Angéla) „Én ajánlom, hogy vegyék meg, mert szépek!” (Brassai Erika) A kézm ves tevékenységek mellett egy verses-zenés összeállítással készültek a csutakfalvi svájci napra. „Tanultunk egy szerepet a svájci napra és el adjuk.” (Albert Csilla) „Én egy verset tanultam erre a szereplése.” (Borbély János) Ez alkalommal is árusították az erre a célra készített tárgyakat, amelyekért nem kiszabott árat, hanem adományt fogadtak el.

„Itt minden nagyon tetszik. Úgy érzem megtaláltam a helyet, ahol a legjobban érzem magam. Ez volt a kalandom a nyáron.” (Balázs Angéla) „F leg azt szeretem, amikor együtt játszunk és kézm veskedünk. Jó volna, ha jöv ben tanulnánk táncolni és még más új dolgokat is.” (Balázs-F. Csilla)

Honismereti tábor 2008

A Fráter György Általános Iskola és a biatorbágyi iskola által hagyományosan szervezett nyári honismereti tábort ebben az évben a remetei iskola szervezte. A magyarországi Oktatásügyi és Közm vel dési Minisztérium és a Helyi Önkormányzat pályázatának illetve az Avully -Remete Alapítvány támogatásának köszönhet en az idei tábort nagyobb anyagi kerettel szervezhettük meg.

A tábor programfüzete Székelyföld egy részének irodalmi, történelmi és földrajzi nevezetességeinek megismerését tartalmazta. A július 21 -29-e között szervezett táborban 20 biatorbágyi és 14 remetei gyerek vett részt 2-2 pedagógus vezetésével. A biatorbágyi résztvev k között volt 6 középiskolás gyerek is, akik már évek óta visszajárnak hozzánk, mert bevallásuk szerint nagyon szeretnek itt lenni. Az id járástól függetlenül a tábor nagyon jó körülmények között zajlott.

Els nap Kisbaconban felkerestük Benedek Elek szül házát, ahol a nappaliban a sz nyegen ülve, Benedek apó személyes tárgyai között feln tt és gyerek egyaránt egy-egy meseh snek érezte magát, hallgatva a rokon bácsi ismertet jét.

A nap második részében meglátogattuk a sepi-szentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumot. Az éjszakát a Kós Károly Iskolaközpont bentlakásában töltöttük. A második nap Kézdivásárhelyen a Céhtörténeti Múzeumban a kézm ves mesterségek eszközei mellett megismertük a város egyedi, udvarteres építkezési stílusának titkát is. Délután a Szent Anna-tavat csodáltuk és az es s id ellenére fürödtünk a tóban. Két éjszakára kiköltöztünk a Bucsin-tet re, ahonnan napközben Parajdra. Korondra, Farkaslakára, Szejkefürd re és Szekelyudvarhelyre kirándultunk, este pedig a tábort z mellett népdalokat énekelünk. A Gyilkos -tó, a Békási-szoros mindig nagy élmény, különösen azoknak, akik el szőr sétálnak le a Pokol tornácáig.

A békási vízgy jt nél tett sétahajózás élményét csak a tó felszínén úszó töménytelen mennyiség pillepalack, gazdáját megunt papucs csorbította. Egy napot fürd zésre szántunk a maroshévi Bánffy-fürd ben. Délután meglátogattuk a szárhegyi Lázár kastélyt.

A 2009-es tábort Magyarországon szervezzük, és a biatorbágyi kollegákkal Nyugat-Magyarországot jelöltük meg a tábor helyszínéül. A tábor szervezésében nyújtott segítségért a fentiek mellett, köszönet Papp Mihály igazgató úrnak, Willinger Ágnes, Bunth Erzsébet, Jánosi Zita, Jánosi János, Varga Edit pedagógusoknak, Laczkó Tibor buszvezet nek és Balázs Kercsi János vállalkozónak.

Balázs-Kercsi Ildikó és Balázs-Kercsi Attila

„Legyen a zene mindenkié!”

Kodály Zoltán örökérvényű szavai táborunk mottójaként szolgáltak és végigkísérték egész heti tevékenységünket, mely arra próbált rávilágítani, hogy a zene és az éneklés fontos szerepet kell betöltsön mindenki életében.

Kellemes meglepetés volt a tábor első napján összegyűlt gyereksereg, szám szerint 35 gyerek, ami az utolsó napra már 38-ra gyarapodott. A gyerekek életkorának skálája a meghirdetett 8-12 helyett 7-től 13 évig terjedt, ami egyáltalán nem jelentett akadályt munkánknak a zene közösségformáló erejének. A táborba egyaránt jelentkeztek olyan gyerekek, akik már játszanak valamilyen hangszeren (hegedű, zongora, furulya) vagy említésre méltó helyezéseket értek el népdalversenyeken, valamint

Aug. 11-15-e között ének-zene tábor került megszervezésre a Községi Házban, melyet Molnár Cecília zenepedagógus tartott iskolás gyerekeknek. Cecília egyike azon egyetemisták közül, akiket idén tanulmányi ösztöndíjban részesített Gyergyóremete Helyi Önkormányzata. A pályázat nyertesei a helyi közösség javát szolgáló önkéntes munkát kellett letöltsenek, a szakképesítésüknek megfelelően. Ekképpen született meg a tábor megszervezésének az ötlete. A frissen végzett pedagógus számára ez kihívást jelentett, a résztvevőknek lehet séget a zenei- és általános készség fejlesztésére, a zenei műveltség és értékrend átadására és a zenei hajlam felismerésére.

gyerekek, akik kedvelik a zenét és szeretnek énekelni.

Minden nap első mozzanataként egy kis játékos torna szolgált, amely testileg és lelkileg is igyekezett felkészíteni a gyerekeket három, zenével telített órára. A helyes testtartás és légzés, a ritmusérzék fejlesztése, a népdalok tanulása, a hangszerekkel való ismerkedés, zenei játékok és a zenehallgatás legfontosabb szempontjai voltak mindennapi találkozásunknak. Minden gyereknek külön-külön is lehet sége adódott bemutatni zenei tudását és kreativitását, így több gyerek tehetségére is fény derült. A tábor zenevilágában is fontos volt a játék.

A saját kézzel készített ritmushangszerek, a gitár és a furulya nélkülözhetetlen eszközöknek bizonyultak a tábor során. A népdalok és kánonok tanulása is meglepő sikert aratott. Nem csak a zenei készségek, hanem az általános készségek fejlesztésére is igyekeztünk hangsúlyt fektetni.

A tábor végén a gyerekek egy kis

ajándékban is részesültek, mely a tábor emlékeit kívánja meg őrizni: egy emléklap és egy CD, amely népdalokat, klasszikus zenét, magyar népműségeket, valamint a tábor ideje alatt készült fényképeket tartalmazza. Az összekovácsolódott csapat nehéz szívvel vett búcsút abban a reményben, hogy jövőre is megrendezésre kerül ez a tábor.

Számomra külön élmény volt ennyi szeretetreméltó, zenekedvelő és tehetséges gyerekekkel dolgozni. Reményeim szerint ezek a gyerekek a klasszikus és népzene a jövőben lelki táplálékként fogadják be és az éneklés öröme a nehéz időkben is a szívükben hordozzák.

Végül köszönetemet szeretném kifejezni a remetei Polgármesteri Hivatal, Fekete Hajnal, a Raiffaisen Bank igazgatója, a CBA áruház, az END-IBO háziélelmiszeripari és Laczkó-Benedek Tünde (alszegi olyan vegyes üzlet) támogatásáért!

Molnár Cecília

Minden nap furulya-próbát tartottak.

„Zenés fakanál”, a megunhatatlan játék.

Csend és figyelem - gyerekek a ritmuskütyű.

Együtt. A résztvevők nagy szeretettel és nyitottsággal vettek részt a táborban.

Több bölcsőt, mint koporsót!

2008. augusztus 3-án, vasárnap, az esti szentmise keretében, dr. Jakubinyi György érsek felszentelte a központi temet ravatalozóját. Az ünnepségre szép számban eljöttek a környékbeli papok és az egyházközségünk hívei.

A központi temet ben megépített ravatalozót közösségi igénye hívta életre. Miután több változat lehet sége felmerült a meglév épületek átvételére illetve b vítésére, végs döntés az új épület megépítése mellett született. Ennek helyét nehéz volt megtalálni a temet területét kitölt sírok miatt. A választás végül a temet kerten kívül, de még egyházi területen lév üres telekre esett.

Az épület funkcionális elrendezése a Csutakfalván bevált rendszert követi. Kisebb, zárt tér a szertartás számára, mely el tt fedett, de nyitott el tér helyezkedik el. Ez a tér szükség esetén összenyitható az említett zárt résszel. Elmaradt a Csutakfalván látható torony, mely a templom közelsége miatt indokolatlan volt. Helyette k vel burkolt harangláb áll a bejárat el tt. A tet t masszív

k pillérek helyett rönkfa oszlopok tartják, így a tet könnyedebbé válik. A ravatalozó küls tere csak egyik hosszoldalán nyitott, hogy az ott lev ket megvédje a huzattól. A nyitott oldal a templom fel li, hiszen szertartás során innen közelíthet meg az épület.

A bels tér négyzetes alaprajzú, az oltár mögött köríves b vítménnyel. A térben félhomály uralkodik, az oltár mögött azonban a rejtett ablakokon át fény önti el a hátsó falat a feszülettel. A ravatal mögött így ott van a reményt kelt fény.

Az épület bútorzata egyszerű, fekete és natúr tölörfa kombinációja. A ravatalozó 230 négyzetméteréb l 135 négyzetméter a zárt tér.

Máthé Zoltán mérnök,
a ravatalozó tervez je

zösséget.

A kápolna áll. Szeptember 21-én 63 éves lesz. Körülötte minden megváltozott. Mögötte csendben van a temet , pihennek, akik elfáradtak. Néha megkondul a harang, hirdeti, hogy minden változandó, de Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és holnap.

Orbán László esperes

Szent István búcsú Kicsibükkben

Kicsibükkben magányosan áll a kápolna. Amíg egy lakója volt a településnek minden hónap utolsó vasárnapján szentmisét végeztünk. 2005-t l már csak az örökös szentségimádási napon és a Szent István búcsú napján van szentmise.

Ilyenkor traktor vontatta szekereken, a falu minden részéb l jönnek a buzgó hívek. A fiatalok gyalog, kerékpáron, lovas szekereken mintegy 150-200-an vesznek részt az istentiszteleten, szentségimádáson. Így volt ez idén is. Örvedetes, hogy sokan összegy ltek erre az ünnepre.

A szentmise után letelepednek az épület és a fák árnyékában a virágos f re és igazi testvéri közösségben zajlik a szeretet lakoma a hazulról hozott kínálgatásával fejezik ki egymás iránti szeretetüket. Az italos poharak is keringenek és finom tréfálkozással szeretik egymást.

Az id gyorsan jár, szinte észrevétlenül nyugovóra készül az áldott nap. Sietve pakolnak s a szentmise áldás kíséri a híveket, annak erejében indulnak haza, remélve, hogy a következ alkalom újra összehozza a búcsús kö-

Mentsük meg a Duna-Deltát hegyen és tengeren

A bukaresti székhely MENTSÜK MEG A DUNÁT ÉS A DELTÁT SZÖVETSÉG pályázatát hirdetett kulturális és környezetvédelmi tapasztalatsere céljából egy hegyvidéki és egy deltai iskola számára. A hegyvidéki települést Remete képviselte, a deltában a Duna Szent György ágának torkolatvidékén lévő Szent György település volt a helyszín. A pályázat anyagi részét a Philip Morris finanszírozta. A tanulmányi útnak is beill egyhetes kiránduláson 15 remetei gyerekek (10 központi, 5 csutakfalvi) és 2 pedagógus vett részt augusztus 4 -11 között.

Mahmudia dunai kikötőig a Favorit Trans autóbussza szállított, ahonnan 2,5 órás hajózás után megérkeztünk a 960 lelket számláló dunai-tengerparti településre. A település régebben lipován halászfalu volt, napjainkban sajnos itt is felfedezték a turizmusban rejli lehetőségeket. A helyiek elmondása szerint néhány éve itt még nem ismerték az autót, ma már van néhány forgalmi engedély nélkül működő személygépkocsi, traktor és egyre több quad. Idegenvezetőink (biológus, ornitológus) szakszer magyarázataival megismertük a delta növény- és állatvilágát és engedélyt kaptunk behajózni egy rezervációnak nyilvánított tóra, ahol pelikán, hatytyú, kormorán populációkat figyelhettünk meg. Egy halászbárkával a deltát átszel csatornákon Sulinára kirándultunk, ahol rendre meglátogattuk a különböző korokban épült világítótornyokat, a temetőt. Szabad kikötőkorszakában a legtöbb európai nagyhatalom tartott fenn kikötőt a városban, színház, 2 kórház, szállodák

amelyek kötelességünk megőrizni. A román nyelvet nem nagyon ismer székelygyerekek egy kicsit kuriózumnak számítottak, de gondolom a

m ködtek az akkor 30 ezres, ma csak 6 ezres városban. A kikötő fénykora ma már csak a temető sírfeliratairól idézhető fel, ahol találni lipován, orosz, román, holland, német, francia, osztrák, magyar, zsidó stb. elhunyt tengerészek, kikötői munkások, tisztviselők sírhantjait. Az ökológiai tábornak is nevezhető hét egyik mozzanata a szemétygyűjtés, a delta ökológizálása volt. Mi a tengerpart megtisztítását vállaltuk. 40 zsáknyi pillepalackot, sörös üveget, cigarettadobozt, papírt szedtünk össze, sokszor a napozó turisták mosolygó, rosszálló tekintetével. Azonban akadtak nagyon sokan, akik azért fényképeztek, mert otthon majd az ismerősöknek is meg akarják mutatni, hogy a természetet védjük, kíméljük gyerekekkel is találkoztunk. Az egységes mezbe öltözött, gumikesztyűs, szemeteszákos vonszoló gyerekek, akik a napozó turisták lába mellett összeszedték az eldobott sörösüveget, gondolom még a legelvetemültebb szemétkorlátnak is eszükbe juttatták, hogy a természet egy kincs,

amelyet kötelességünk megőrizni.

A román nyelvet nem nagyon ismer székelygyerekek egy kicsit kuriózumnak számítottak, de gondolom a

nyelvtanulás céljából.

A Delta egyre kedveltebb a kikapcsolódni, pihenni vágyó erdélyi magyarok számára is, bizonyítja, hogy több gyergyói, remetei csa-

delta a sokszínű madárvilág mellett a nyelvi sokszínűséget is szívesen fogadja. Ugyanakkor a gyerekek is felismerték, hogy egy román környezetben a nyelvet sokkal könnyebben lehet elsajátítani, hisz a hét második felében már román gyerekekkel is társalogtak. A jövőben ajánlanám az ideizhez hasonló cseretáborokat szervezni román iskolákkal is

lással találkoztunk.

Hazafele egy deltai gyerekcsoporttal utaztunk, akik egy hetet töltöttek Remetén, megismerték a községet és a Gyergyói-medencét, de ezt majd egy következő cikkben részletezzük.

Köszönjük a lehetőséget a szövetségnek (SDD), hogy megismerhettünk egy számunkra egzotikus világot, egy helyet a Földön, amelyet még kevésbé tett tönkre a civilizáció.

A cím üzenete nekünk Maros-partiaknak talán az lehet, hogyha kevesebb szemetet dobunk a folyóba, tisztább lesz a mi környezetünk, de ugyanakkor az Európa szemetét szállító Duna a Maros vizével együtt egy kicsit tisztábban érkezik a deltába. Ha megértenék ezt a sok száz folyó partján élők, akkor megmentettük a Duna-Deltát.

Balázs-Kercsó Attila

Anyakönyv

Születés

2008. júl. 20. - 2008. aug. 20.

Petréd Milán

Borbély Gergely Alfonz

Bege Andor

Portik H. Izabella

Pál Alíz

Kiss Gergő

Portik H. Viktória

Petréd Ferdinánd

Nagy Boglárka

Nagy Anasztázia

Portik Dániel

Nász

Bakos Antal és Portik Edit

Portik-Sz. András és Molnár Szidónia

Portik-Hegyi Doru-Ciprian

és Raucsina Erika

Laczkó Zoltán és Fazakas Erika

Gyász

Nagy-György Lajos 1942

Portik-Hegyi Vilmos 1935

Petréd Amália 1921

Balázs Erzsébet 1924

Balázs-Csíki Dezső 1945

Anekdota

Meleg nyári napon a hegyen kaszált a remetei ember a fiával. Az apa er sen megszomjazott, kérte a fiát, hogy hozna egy korsó vizet a forrásról. A fiú, akinek büszkesége nem akarta engedni, hogy még mindig legyen a vízfordó, nem engedelmesskedett az apai kérésnek, nem ment el a vízért. Az apa nem szólt semmit, hanem odament a szállásbokor alá, és a tarisznyában matatva úgy tett, mintha evett volna valamit, majd visszament kaszálni. A fiú egy ideig t rte a szomjúságot, majd megkérdezte:

- Edesapám, maga nem szonnyú?

- Nem én, fiam, met az imént megettem egy bog csíp stúrót, s az elvette a szonnyam.

A legény erre gyorsan a tarisznyához, és egy jó bog túrót megéve várta, hogy elmúljon a szomja. De nem így történt.

Az apa kicsi id múlva látja, hogy a fia gyors léptekkel megy a korsóval a kezében a forrás felé.

Gy jtötte Mincsor Erzsébet

1972-'75 között épült a most felújítás alatt álló kultúrotthon.

Tudja-e hogy...?

Kuruc szabadságharc

- 1903. nyarán a remetei Polgári Olvasókör a II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc kitörésének 200. éves évfordulójára Rákóczi emlékünnepelet, „kuruc-estély” szerveztek

- az 1703-1711-ig tartó szabadságharcban 50 remetei vett részt (név szerint ismerjük) és négyen estek el: Nagy Ferenc, Ivácson Mihály, Laczkó János, Fazakas István

Kincslelet

- a „Gyergyó” cím hetilap egyik 1908-as száma arról tudósít, hogy vasútépít munkások Remete határában, a töltés építése közben a föld alatt egy üst aranypénzt találtak. A pénz között szép számmal voltak boglárók, forgók, függ k és más régi ékszerrek is. A lelet további sorsáról a lap nem tudósít.

Laczkó-Szentmiklósi Endre

Remetei családnevek

A remetei családnevek egyik jellegzetessége a két vagy három tagú vezetéknev ség, ugyanis az id k folyamán nagyon szétágazó nemzetségek ágait csak így lehetett megkülönböztetni. Pl. Portik-Cseres, Balázs-Fülöp stb.

ALBERT - Albert János ay 1702-es összeírásban a lóf k jegyzékén szerepel és részt vett a kuruc szabadságharcban

ANTAL - a Lászlókkal a leg-regebbi család Remetén. Az 1602-es regisztrumban Basta tábornok által a császár h ségére felesketettek között szerepel Antal Mihály. Az 1616-os jegyzékben két Antal Mihály is szerepel a gyalogos puskások között. Antal János részt vett a kuruc szabadság-harcban.

BAKOS - 1655-ben Bakos András és István II. Rákóczi György t lóf séget kaptak. 1702-ben két Bakos János és Péter említ dik a szabadok között. Bakos István és András részt vettek az 1703-1711-es szabadságharcban.

BALÁZS - Balázs-Bécsi, Balázs-Csíki, Balázs-Fülöp, Balázs-Gergely, Balázs-Kercsó, Balázs-Oldal, Balázs-Simó.

1619-ben Balázs László gyalogos puskás. Az 1643-as elhalálozott és hadi szolgálatra alkalmatlan székelyek jegyzé-ke említi Balázs Jánost és fiát, Mihályt, Balázs Istvánt és fiait, Mihályt és Andrást. Az 1702-es katonacsaládokat feltüntet jegyzékben találjuk Balázs Tamás és András lóf ket. II. Rákóczi Ferenc zászlaja alatt harcoltak a szabdságért Balázs István, János, András, Tamás és Ferenc. Az 1848-as harcban részt vett Balázs Elek, aki a világosi fegyverletétel után tagja volt a Bem József tábornokot Kostantinápolyig kísér csapatnak. Hazatérése után hosszú ideig bíró volt Remetén.

(Folytatás a köv. számban)

Laczkó-Szentmiklósi Endre:
Gyergyóremete település ismert

Gyergyóremetei Képes vagyok

Havonta megjelenő községi lap

Kiadó:

Gyergyóremete Helyi Önkormányzata
és a Polgármesteri Hivatal

E-mail: kepesvagyok@gyergyoremete.ro

Megjelenés minden hónap végén!

Felelős szerkesztő: Barabás Zsófia

Kép: Portik-Bakai Ádám

Nyomda: F&F International Kft.

A szerkesztői jog fenntartva!

A megjelent cikkek tartalmáért az aláíró személy felelős!